

EM2021/29: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at udarbejde en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse/skrivevanskeligheder blandt børn, unge og voksne.

(Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit)

EM2021/47: Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse om muligheden for at udvikle et grønlandssproget hjælpeprogram til ordblinde.

(Medlem af Inatsisartut Aslak W. Jensen, Siumut)

EM2021/73: Forslag om Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udvikle og implementere en grønlandssproget national ordblindedetstest til at diagnosticere ordblindhed til brug i folkeskolen og videregående uddannelser.

(Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for beslutningsforslagene fra medlemmerne af Inatsisartut Sofia Geisler (Inuit Ataqatigiit), Aslak W. Jensen (Siumut) og Nivi Olsen (Demokraatit).

Punkt 29, 47 og 73, som omhandler læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed, sambehandles. Da punkterne er tæt relaterede, besvares de i et fælles svarnotat.

Arbejdet med en handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder blandt børn, unge og voksne blev vedtaget ved EM 2011 (punkt 131), men blev stoppet i forbindelse med udskrivelse af valget i 2014.

Selvom arbejdet med en national handlingsplan stoppede i 2014, er der arbejdet videre med indsatserne fra strategiarbejdet. Der har været indsats i forhold til børn, unge og voksne med læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed. Indsatserne har været målrettet folkeskolen, Majoriaq, GUX-S og andre. Blandt andet har Uddannelsesstyrelsen udviklet screeningsmaterialer for elever i 1. - 3. klasse. Formålet hermed er at identificere elever i risiko for ordblindhed med henblik på at målrette den læsepædagogiske indsats over for den enkelte elev.

Det er positivt, at der igangsættes indsats og projekter på dette vigtige område. Dette vidner om, at institutioner og instanser i forskellige dele af vores uddannelsessystem i høj grad er bevidste om, at læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed er et afgørende område at have fokus på.

En handlingsplan på dette område, som foreslået i punkt 29, kan medvirke til at sikre at børn, unge og voksne med læse- og skrivevanskeligheder eller ordblindhed vil få den rette støtte i deres uddannelsesforløb, så de kan blive i stand til at gennemføre en uddannelse.

Naalakkersuisut vurderer, at en redegørelse om muligheden for at udvikle grønlandssprogede hjælpeprogrammer og redskaber, som foreslået i punkt 47, helt naturligt vil indgå i en national handlingsplan til at afhjælpe læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed blandt børn, unge og voksne.

Uddannelsesstyrelsen under Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke vurderer, at der er flere udfordringer forbundet med udvikling af en grønlandssproget ordblindetest, som foreslået i punkt 73. Dette fremgår af svar på § 37 spørgsmål 2021/40, hvor det blandt andet fremgår, at det grønlandske sprogs struktur er markant anderledes end de fleste andre sprog. Det kræver derfor en helt særlig indsigt i det grønlandske sprog og i ordblindhed at udvikle en test. Der findes i dag ingen grønlandske ordblindeforskere eller data om elevers læsenormer.

Udvikling af en grønlandssproget ordblindetest vil således kræve, at der først skal rekrutteres og uddannes kvalificerede medarbejdere på dette område, inden en eventuel grønlandssproget ordblindetest kan udvikles.

Videre vil udviklingen af en ordblindetest kræve en afklaring af, hvad testen skal anvendes til, og hvad resultatet for det enkelte barn, unge eller voksne skal bruges til.

På grund af disse forhold vurderer Naalakkersuisut, at en belysning af mulighederne for udarbejdelse af en grønlandssproget national ordblindetest skal indgå i arbejdet med en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder.

Naalakkersuisut anbefaler derfor, at arbejdet omkring læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed samles i en national handlingsplan, som skal medvirke til et målrettet arbejde på dette område.

På denne baggrund indstiller Naalakkersuisut punkt 29 om udarbejdelse af en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder til vedtagelse, samt at det foreslåede i punkt 47 og 73 skal indgå i denne handlingsplan. Herved samles arbejdet med læse- og skrivevanskeligheder og ordblindhed i en national handlingsplan.

Derfor fremsættes følgende ændringsforslag til punkt 47:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse om muligheden for at udvikle grønlandssprogede hjælpeprogrammer, som skal indgå i arbejdet med en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder.”

Samt ændringsforslag til punkt 73:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at belyse mulighederne for udarbejdelse af en grønlandssproget national ordblindetest. Dette skal indgå i arbejdet med en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse- og skrivevanskeligheder.”